

ΠΗΓΗ 2¹

Ο πολιτικός αυτός αποδοκιμάζει τις κακές συνήθειες του παρελθόντος, κυρίως τις πολλές και ποικίλες κομματικές αυθαιρεσίες του Δημ. Βούλγαρη, έστω και αν είχε την ανοχή της Αυλής, την οποία επίσης ψέγει για την ανάμειξη της στα πολιτικά. Απέκρουε κάθε ευθυγράμμιση των Ελλήνων ψηφοφόρων με τα ατομικά τους συμφέροντα και είχε το θάρρος να λέγει σ' αυτούς, καθώς και στους ίδιους τους συνεργάτες του το ναι και το όχι. Ο Τρικούπης έδωσε πνοή στην εξέλιξη του τόπου με την οργάνωση των οικονομικών, των δημόσιων υπηρεσιών, με την ανάληψη δημοσίων έργων, με την κατασκευή δρόμων, λιμενικών έργων, σιδηροδρομικού δικτύου και με άλλα ακόμη έργα. Αντικατέστησε τη δεκάτη για ένα ορισμένο χρονικό διάστημα με το φόρο των «αροτριώντων κτηνών». Ο τελευταίος όμως αυτός φόρος ζημίωσε το δημόσιο, γιατί μειώθηκαν οι εισπράξεις του, ενώ ωφέλησε τους νέους τσιφλικούχους της Θεσσαλίας, γιατί ήταν εύκολο σ' αυτούς να ρίχνουν το φόρο στους ώμους των καλλιεργητών, εφόσον συνδεόταν με τον αριθμό των ζώων και όχι με την ιδιότητα έκτασης της γης.

Ο Τρικούπης απέβλεπε ακόμη, όπως και ο Καποδίστριας, στην ανακούφιση της τάξης των γεωργών, η οποία υπέφερε διπλά, από την τοκογλυφία και από τη ληστεία, πληγές που είχαν καταστήσει ενδημικές αρρώστιες της υπαίθρου. Οι τοκογλύφοι βρίσκονταν σε αγαθές σχέσεις με ταμίες του κράτους και με δικαστικούς ακόμη και κατέτρωγαν τις σάρκες του λαού, ενώ οι φυγόδικοι και οι ληστές συνεργαζόμενοι με τους πολιτευομένους και κομματάρχες δημιουργούσαν την αναρχία και εξέθεταν αδιάντροπα τη χώρα στα μάτια του πολιτισμένου κόσμου. [...]

Ως προς τη δημοσιονομική του πολιτική, ο Τρικούπης ευνόησε την ανάπτυξη της εγχώριας παραγωγής και τον επαναπατρισμό των πλούσιων ομογενών του εξωτερικού και των κεφαλαίων τους, γιατί πίστευε ότι με τον τρόπο αυτόν θα αναζωογονούσε και θα ανόρθωνε την οικονομία της χώρας, ενώ από το άλλο μέρος θα έδινε τις δυνατότητες για την πραγματοποίηση του εθνικού προγράμματος. Γι' αυτό και φάνηκε υποχωρητικός στο ζήτημα των εγγυήσεων και προνομίων που ζητούσαν οι κεφαλαιούχοι για την εξασφάλιση των τοποθετήσεών τους. Γι' αυτό και θεωρήθηκε ο άνθρωπος του μεγάλου κεφαλαίου ο πολιτικός αυτός, που είχε ζήσει πολλά χρόνια στο Λονδίνο και είχε γνωρίσει καλά τη δύναμη του χρήματος μέσα στην πυρετώδη κίνηση για ευκαιριακές επιχειρήσεις και υπερκέρδη στην κεφαλαιαγορά του City. Η εισβολή όμως αυτή των κεφαλαίων φοβίζει και προκαλεί τις αντιδράσεις των εντόπιων αστών και μικροαστών. Ο πυρετός των επενδύσεων και της κερδοσκοπίας ανεβαίνει ιδίως με την αγορά εκτάσεων των τουρκικών τσιφλικιών στη Θεσσαλία.

Απ. Βακαλόπουλος, *Νέα ελληνική ιστορία, 1204-1985*, εκδ. Βάνιας, Θεσσαλονίκη 1991, σελ. 307-310